

IÑAKI BARCENA
EKOLOGISTAK
MARTXAN ETA
EKOPOL-EKO KIDEA

Ekofaxismoa al datorkigu?

Kapitalismoak sortutako krisi ekosoziala ondoez globala ari da eragiten planeta osoan. Baliabide material eta energetikoen "gailurrek", hazkunderako eta metaketarako mugak ezarriz, natura eta gizartearen arteko desorekak ekartzen dituzte. Estraktibismoaren gurpil eroak, klima aldaketak, eta bioaniztasunaren galerak ere bai. Zaintza eta elikaduraren krisiak, demokraziaren ahultzea, arrazismoa, xenofobia, nekropolitika eta gerrak panoramika kezagarri horren parte dira. Zibilizazio krisi konplexu eta anitza.

Elite kapitalisten "bizimodu inperialak" gero eta jende gehiago miseriara kondentzen duen bitartean, populismo eskuindarra gora doa mundu osoan.

Talde ultraeskuindarrek begirada desbideratu nahi dute bizitzen ari garen desjabetze eta kanporatze prozesutik. Tentsio, indarkeria, beldur eta histeria-giroan bakarrik ezkuta daiteke prozesu hori, Yayo Herrerok dioenez.

Horrela, diskurtso ekologistaren berregarpena sumatzen dugu populismo autoritario berrietan. Etnoekologismoa zurientzat eta europarrentzat. Gai ekologikoen monopolio "komunista" desegin, eta arrazakeria eta xenofobia nazioaren eskubideen defentsan erabili.

Zer egin? Historiatik ikasi eta azterketa egokia egin. Nazismo alemaniarrean eta falange espainiarrean adibide historikoak ditugu, ekologia eta eskuin mutu-

rraren erlazio horiek ulertu ahal izateko. Aldiz, *ekofaxismoa* ez da kategoria edo kontzeptu lagungarria, nire aburuz. Faxismo berriak ari dira agertzen nonahi. *Lurralde-faxismoa* (Trump, Bolsonaro, Salvini...) barneko eta kanpoko mugak ezartzen dituen, soberan dauden herri-tarren artean daudenak bereizteko. Edo Andreas Malm eta Zetkin Collective-ren *faxismo fosila*. Euren ustez, teknologia fosilak arrazakeriaz josita jaito ziren.

Nago, Emilio Gentile-k dioen bezala, "faxismoaren itzuleraz" edo "faxismo eternalaz" hitz egiteak ez duela zentzu historikorik. Faxismoa benetan izan zenari buruzko desinformazioa areagotzen du eta oraina ulertzea eragozten digu.

Autore batzuek "eskuin muturraren ekologismoa" nahiago dute. Politikoki eta ideologikoki egokiagoa iruditzen zait, non faxismoaren, kontserbadurismoaren eta nazional-populismoaren nahasketa topatzen dugun. Eta bertan, naturalismoa, espiritualtasuna, mistizismoa, autoritatea, autarkia, nostalgia eta manikeismoa, gailu heuristiko bezala.

Europako ultraeskuindarrek jarrera kontraesankorrak dituzte. Negazionismotik ekologismo pragmatikora, beti arrazoi arrazista eta chauvinistak erabiliz. Errua... etorkinek!

Arundhati Roy-k dioenez, "inoiz ez sinplifikatu konplikatua dena edo korapilatu sinplea dena". ●

Euskaldunak

LEIRE NARBAIZA
IRAKASLEA

Eusko Jaurlaritza berriko bozeramaile Maria Ubarretxenak lehenengo elkarrizketa Euskadi Irratiari eman zion. Solasaldian asmoez jardun zuen, kontu orokorrak adierazi zituen, ezinbestean, gobernua martxan jarri berri zegoelako. Adeitsua izan zen tonua kazetari eta eledunaren artean.

Halere, kazetariaren galdera konkretu bat erantzuteko tonua zorrotzu egin zuen Ubarretxenak. Atsegin baina gogortxo, errieta puntu bat ere sumatzen zitzaion ahotsean. Sailburuen artean euskaldun oso zenbat ziren itaundu zion irratikoak, ea zenbat izango ziren gai

Euskadi Irratian elkarrizketa egiteko.

Ahor, bitan botatako erantzuna: "Denak dira euskaldunak, baina ez denak euskal hiztunak". Jarrera baikorraz eta euskara bultzatzeaz berba egin bazuen ere, ez zion erantzun esatariari.

Andre agurgarri horrek ez ote daki euskalduna dela euskara duena/dakiena? Edonongo pertsona euskalduna izan litekeela euskal herritar izan barik, sekula Euskal Herria zapaldu barik?

Euskaldun izatea ez da ohorea, ez dirrela esatea ere ez da mespretxua. Kargu publikoari eska lekiokoen gutxienekoa ere izan liteke, esanahia bihurritzeke. ●